

MTA-SZTE Földrajz szakmódszertani Kutatócsoport

A PROGRAM HONLAPJÁN A CSOPORT OLDALÁRA KÉSZÜLŐ ÖSSZEFOGLALÁS A BESZÁMOLÁSI IDŐSZAK LEGFONTOSABB EREDMÉNYEIRŐL

2018-19.

Kutatásunk célja egy probléma-orientált oktatási lehetőségeket és digitális technológiai újításokat kínáló eszközfejlesztés a földrajz oktatás módszertani megújítására. Fejlesztendő eszközünk a 8-13. évfolyamok számára alkalmazható, Magyarország egyes kis/közép tájainak, városainak földrajzát feldolgozó tanulói és tanári segédanyag, mely a tanárok számára lehetővé teszi Magyarország általuk kiválasztott részleteinek probléma centrikus feldolgozását, s mintául szolgálnak más tananyag részek hasonló módszertani megközelítésére.

Az első három év alatt **18 lap végleges verziója** (kipróbálásuk zajlik) és további 2 lap munkaverziója készült el. A munkáltató lapok honlapunkon elérhetők, kipróbálhatók, a gyakorlatban tesztelhetők, letölthetők. Az utóbbi évek megváltozott IT igényeihez alkalmazkodva a kutatócsoport tevékenységében új perspektívaként és törekvésként jelent meg az elkészített anyagok digitális tananyagként, **on-line térben való alkalmazhatóságának** vizsgálata. Az elmúlt évben egy munkáltató lap (Balaton – az ezerarcú magyar tenger) vonatkozásában minta on-line alkalmazást készítettünk, mely lehetővé teszi, hogy a tanulók egy virtuális térben kalandozva, az egyes információkat, interaktív feladatokat tetszőleges sorrendben felfűzve haladjanak az adott témakör élményszerű megismerésével.

Kidolgoztuk a **munkalapok bevalását** elősegítő mérés szempontrendszerét, a kipróbálást végző tanulóknak és tanároknak szánt kérdőívet, valamint az ehhez kapcsolódó on-line felület is elkészült (lásd kutatócsoport honlapja). A kidolgozott eszközök tesztelése a pályázathoz csatlakozott általános és középiskolák oktatási gyakorlatában zajlik. A fejlesztést a kutatócsoport munkatársai által szervezett országos és nemzetközi tanulmányi versenyeken is bemutatjuk, népszerűsítjük (Jakucs László Nemzetközi Földrajzverseny, Less Nándor Földrajzverseny). Az on-line tanulói értékelőlapokat eddig 114 diák töltötte ki. A kapott értékelések jók, a visszajelzések alapján az elkészített eszközt javítjuk, valamint a mérési eredményeinket publikáljuk.

Fontos feladat a kidolgozott **eszközök tesztelése** a pályázathoz csatlakozott általános és középiskolák oktatási gyakorlatában. Hat általános iskola bevonásával kísérleti és kontroll csoportos mérést szerveztünk 2019 tavaszán Magyarország témakörének tanításához (8. osztály) kapcsolódóan. A kísérleti oktatásban (ahol az általunk fejlesztett munkáltató lapok bevonásával zajlott a tanítás) 115 fő vett részt, a kontroll csoportokban 151 tanuló. Ún. bemeneti és kimeneti feladatlapokat szerkesztettünk, melyek kitöltésével mérhetővé váltak a kísérleti csoport és kontroll csoport tanulási eredményességében beállt különbségek. Az első mérések azt jelzik, hogy a hagyományos feladatoknál (topográfia) nincs szignifikáns különbség a két csoport között, az új típusúnál (pl. földrajzi szövegértés, gondolkodási, problémamegoldó képesség) van, a kísérleti csoport javára.

A kutatás első három évében több, mint 20 tanulmányt publikáltak a kutatócsoport tagjai a földrajz szakmódszertan témakörében, többségüket hazai és nemzetközi lektorált

folyóiratban. A szakmai nyilvánossággal eredményeinket hazai és nemzetközi konferenciákon A 2018-19 beszámolási évben 10 tudományos előadáson mutattuk be eredményeinket.

A projekthez csatlakozott **PhD hallgatók** száma négy fő. Dr. Kádár Anett 2019 tavaszán védte meg PhD disszertációját az SZTE Földtudományi Doktori Iskolában. Témavezetője Dr. Farsang Andrea volt. A munka eredményei megjelentek a levelezős tanárképzéseinkben és a tervezett tanártovábbképzési programokban is. A **tanártovábbképzésben** az elmúlt három év alatt 4 tanártovábbképzési programot akkreditáltattak és hirdettek meg kutatócsoportunk tagjai, melyek mindegyikébe beleépülnek az új fejlesztés valamely (tartalmi és/vagy módszertani) elemei.

Kutatócsoportunk **nemzetközi kapcsolatai** felélénkültek, jelenleg két egyetem oktatóival vagyunk folyamatos munkakapcsolatban. **PROF. DR. RER. NAT. HABIL. BAGOLY-SIMÓ PÉTER** a berlini Humboldt Egyetem (Humboldt-Universität zu Berlin) a Földrajzdidaktikai Tanszék (Abteilung Didaktik der Geographie) vezetője. Munkakapcsolatunk még 2015-ben az EUGEO 2015-ös konferenciája során kezdődött, és a következő évtől vált aktívabbá. 2019-ben opponensként vett részt kutatócsoportunk tagja, Kádár Anett PhD védésén. A közös munka eredményeként a kutatócsoport vezetője, Dr. Farsang Andrea vendégprofesszori meghívást kapott a Humboldt Egyetemre a 2019/20 tanév téli szemeszterére, mely során három tantárgy oktatására kapott felkérést. **MORITZ GUBLER**, tudományos munkatárs (Pädagogische Hochschule Bern, Institut für Forschung, Entwicklung und Evaluation) és PhD-hallgató (Universität Bern, Geographisches Institut, Gruppe für Klimatologie) a Berni Egyetemen. Dr. Kádár Anett közreműködésével közös kutatási projekten dolgoznak, amelynek során svájci és magyar, általános és középiskolás tanulók éghajlatváltozással kapcsolatos ismereteit vizsgálják.